

UCHAMBUZI WA IBADA YA KIBIBLIA.

Imeandikwa na DR Dunn.

Neno "Ibada" mara nyingi hutumiwa kwa mtindo usiofaa, linatumiwa kwa hali mbalimbali na kubeba maana kadhaa. Labda ibada imefafanuliwa bila kukusudia kwa matumizi ya kawaida ya neno na kwa aina fulani za matambiko za shughuli za kidini. Watu binafsi wanahitaji kufahamu dhana ya Kibiblia ya kuabudu, uhuru wake na namna zake za kujieleza.

Wanaume wanaozungumza kihistoria wamejulikana kuamini nyota, kutoa heshima kwa takwimu za mbinguni za kufikiria, kutoa zawadi kwa jua na kutambua mambo fulani yenye nguvu ya asili. Wayahudi wana Yehova wao, Wakristo wana Kristo wao, Mabudha wana Buddha wao, na Waislamu wana Allah wao. Katika hali zote, tabia ya watu inaelezewa kwa sehemu katika suala la heshima, heshima, heshima, utumwa, na utii.

Maandiko kadhaa yatachunguzwa ili kuamua jinsi Mungu amejifunua kwa habari ya ibada inayokubalika. Tathmini ya Agano la Kale itafanywa kwanza, ikifuatiwa na Moyo wa Mwanadamu, na hatimaye mapitio ya marejeo ya Agano Jipya. Somo hili litahitimishwa kwa muhtasari, kwa kadiri tuwezavyo, maana ya ibada kama inavyotambuliwa na Mungu.

Tathmini ya Agano la Kale

Ufahamu wa vipengele vya ibada kwa heshima na Agano la Kale utapatikana kupitia uchunguzi wa wahusika kadhaa mashuhuri. Watu ambao watazingatiwa kwa undani hapa chini ni pamoja na Kaini na Abeli, Nuhu, Abram, Musa na Haruni, Daudi, Hezekia na Hana.

Sadaka za kipekee za Kaini na Abeli zinapendekeza sana matendo ya ibada, ingawa Kaini alijifunza kwamba zawadi yake haikuzingatiwa na Bwana. Sadaka ya Abeli ilikubaliwa. Sadaka ya Kaini ilikataliwa. Kutoka kwa simulizi la Mwanzo, msomaji anaachwa kutafakari ikiwa sehemu hizo hazikuidhinishwa au kama kitu kingine, kama vile mtazamo wa Kaini au tabia yake binafsi ilizuia zawadi yake isikubaliwe (Mwanzo 4 mstari wa 3 hadi 7). Mtume Paulo alitoa maoni yake juu ya tukio hili katika Waebrania 11 ambapo alisema kwamba kwa sababu ya imani dhabihu ya Abeli ilikuwa bora kuliko ya Kaini.

Kuhusu Nuhu, Mwanzo 6 mstari wa 10 inasema kwamba alipata kibali machoni pa Bwana na kwamba alikuwa mtiifu kwa yote ambayo Bwana aliamuru. Baada ya kutoka kwenye safina Nuhu alimjengea Mungu madhabahu na kumtolea sadaka za kuteketezwa juu ya madhabahu. Mwandishi wa kitabu cha Mwanzo anasema kwamba Bwana alihisi matoleo haya kwa njia ya kupendeza na matokeo yake, aliweka agano la upinde wa mvua.

Abram naye akamtolea Bwana sadaka za kuteketezwa. Sadaka ya mwanawe Isaka katika Mwanzo 22 ilikuwa kitu maalum. Abram alipokea maagizo maalum na aliyatii. La maana kwetu, hata hivyo, ni kwamba Abram alifafanua matendo yake kwa Isaka kuwa ni ibada.

Kabla ya kuendelea zaidi kumbuka kwamba katika mifano iliyotajwa hapo juu, ibada ilikuwa na vipengele vya utii, uwasilishaji wa matoleo, matendo maalum ya ibada, na imani.

Historia ya watu wa Kiyahudi na kutoka kwao kuu kutoka nchi ya Misri chini ya uongozi wa Musa na Haruni inapatikana katika kitabu cha Kutoka. Msomaji anatambulishwa kwa Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu na tukio la Pasaka. Musa aliwafundisha watu hivi: "Nanyi mtalishika tukio hili liwe amri kwenu na kwa watoto wenu milele. Katika miaka iliyofuata ibada ya Pasaka ilipaswa kufafanuliwa kama "dhabihu ya Pasaka" kwa Bwana;

Musa alipokea kutoka kwa Bwana safu ya amri ambazo zingetumika kama msingi wa sheria ya kiraia na kidini ya Kiyahudi. Iliyojumuishwa katika Amri Kumi mashuhuri ilikuwa hii ifuatayo: "Msiabudu Miungu mingine". Amri hii iliakisi wivu mkubwa wa Bwana wa uangalifu, utumwa, na heshima iliyotolewa kwa miungu na sanamu za mfano wowote. Hitimisho hapa ni kwamba Bwana alilinganisha utumwa na ibada na ibada. Hitimisho hili linaimarishwa zaidi katika matukio ya Kutoka 32 mstari wa 8 ambapo katika maneno ya Bwana: "Wamejifanyia ndama ya kusubu, wakaiabudu, wakaitolea dhabihu, wakatangaza, Huyu ndiye Mungu wako, Ee Israeli, aliyekupandisha kutoka nchi ya Misri.

Katika Kutoka 34 Musa anapatikana akizungumza na Bwana na "kuinama kuelekea nchi katika ibada." Katika tukio hili, ibada ilijumuisha ombi la maombi kwa Bwana kwa niaba ya taifa la Israeli pamoja na hali ya unyenyekevu. Kutoka 34 pia ina Sheria ya kushika agano ambayo ilihusisha ibada.

Vipengele vingine vya ibada vimetolewa katika Kutoka 35 mstari wa 21. Watu waliamriwa kutoa zawadi na watenda kazi kwa ajili ya ujenzi wa patakatifu. "Na kila mtu ambaye moyo wake ulimsisimua, na kila mtu ambaye roho yake ilimtia moyo, akaja, akaleta sadaka ya Bwana kwa kazi ya hema ya kukutania, na kwa utumishi wake wote, na kwa mavazi matakatifu." Mkazo hapa ni kujihusisha kiroho na moyo wenye kupokea.

Katika maisha yote ya Musa, aliwahimiza watu wake kutii sheria, sheria, amri na maagizo kutoka kwa Bwana. Utiifu, pamoja na maombi, huduma, ibada, utii ulioonyeshwa, matoleo, shughuli za matambiko na mioyo iliyochochewa na roho zinaweza kutambuliwa ndani ya uwanja wa ibada. Marejeleo hayo hapo juu zaidi yanaonyesha vipengele hivi vya ibada kwa njia rasmi na isiyo rasmi. Katika muhtasari wake uliorekodiwa katika Kumbukumbu la Torati 30 Musa anatoa tofauti inayofaa sana kwa ibada; maisha yenye baraka au mauti yenye laana. Kwa maneno mengine, ibada ilionyeshwa kuwa yenye kuendelea na kukazia njia ya maisha.

Mifano mingine ya ibada ipo kwa wingi katika Agano la Kale. Mtu anahitaji tu kuzingatia maneno ya Daudi, Sulemani, Danieli na kundi la wengine ili kuona ukweli huu. Ni maandiko machache zaidi ya Agano la Kale yatatajwa katika jaribio letu la kupata ufahamu wa historia inayozunguka ibada ya Agano la Kale.

Katika Zaburi 2 mstari wa 11 Daudi aliwaagiza watu kuabudu kwa kicho, kufurahi kwa kutetemeka. Katika sala iliyorekodiwa katika Zaburi ya 86, Daudi anasema kulitukuza jina la

Mungu ni kuabudu. Daudi aliwahimiza watu wamsifu Bwana katika Zaburi 95: "Njoni, tumwimbie Bwana kwa shangwe, na tuje mbele zake kwa kushukuru, tumshangilie kwa zaburi;

Wengi wa wafalme wa Israeli baada ya Daudi na Sulemani hawakufanya yaliyo sawa machoni pa Bwana. Walipuuza kitabu cha sheria ya Bwana kilichotolewa na Musa. Kulikuwa, hata hivyo, wafalme wawili ambao walijaribu kurejesha njia za Bwana. Wakabomoa sanamu zilizokuwa juu ya mahali pa juu na kuwafundisha watu kujiweka wakfu mbele za BWANA. Mfalme Hezekia na Mfalme Yosia ni wa pekee katika kujiweka wakfu kwa Mungu na kufanya upya ibada inayofaa, hasa kuhusiana na ibada ya Pasaka. Mambo ya Nyakati 29 inaeleza shughuli za Mfalme Hezekia kuhusiana na kurejesha sheria ya Pasaka. Katika pindi hii, ibada ya Pasaka ilitia ndani: matoleo ya kuteketezwa, nyimbo zinazoambatana na tarumbeta (hizo ni pamoja na ala za Daudi), nyimbo za kwaya wakati kusanyiko lilipoabudu, maonyesho ya unyenyekevu—kuinama chini, na nyimbo za sifa na shangwe. Matukio ya Mfalme Yosia yanapatikana katika Mambo ya Nyakati ya Pili 34 na 35. Mstari wa 31 wa sura ya 34 unarekodi agano ambalo Mfalme Yosia alifanya na Bwana: "Kuzishika amri zake, na shuhuda zake, na sheria zake kwa moyo wake wote, na kwa roho yake yote.

Sura ya 1 ya Samweli wa Kwanza inaeleza kisa cha kugusa moyo kuhusu Hana. Tumbo lake la uzazi lilikuwa limefungwa, akamwomba Bwana ayaangalie mateso yake na kumkumbuka. Ibada ya Hana ilitia ndani dhabihu, sala nyingi, na nadhiri. Alisema, "Nimemimina nafsi yangu kwa Bwana" (Samweli wa Kwanza 1 mstari wa 15). Biblia inasema kwamba Bwana akamkumbuka na akakumbuka nadhiri yake ya kumpa Bwana Samweli.

Sasa katika mifano yote hapo juu, sifa fulani zimefunuliwa na kuunda mfumo wa ibada kwa Bwana ndani ya mipaka ya Agano la Kale.

Kwa muhtasari, mambo yafuatayo yanaonekana:

- Utiifu kwa amri maalum na za jumla.
- Uwasilishaji wa matoleo.
- Matendo maalum ya heshima.
- Mawasiliano moja kwa moja na kwa njia ya maombi.
- Mfano maalum wa kiibada uliotajwa ulikuwa ukumbusho wa Pasaka.
- Utumishi na kujitolea.
- Michango zawadi za kazi.
- Kuhusika kiroho.
- Heshima.
- Utukufu wa jina la Mungu.
- Nyimbo zinazoambatana na tarumbeta.
- Nyimbo za chorus, nyimbo za sifa na furaha.
- Unyenyekevu.
- Nadhiri.

Vipengele hivi vilifinyangwa katika vipengele rasmi na visivyo rasmi na vilitambuliwa kama ibada. Sehemu rasmi zilipatikana katika shughuli za matambiko zilizoamriwa na Bwana; kama vile kutoa sadaka za kuteketezwa juu ya madhabahu na kushika maagizo yaliyozunguka agano la kwanza. Paulo atoa maelezo katika Waebrania 9 mstari wa 1 juu ya taratibu za agano la kwanza: "Agano la kwanza lilikuwa na masharti ya ibada ya kimungu na patakatifu pa duniani" na katika mstari wa 9 "ambapo kwa hiyo zawadi na dhabihu hutolewa ambazo haziwezi kumfanya mwabudu kuwa mkamilifu katika dhamiri." Sehemu isiyo rasmi ilionyeshwa katika kuhusika kwa moyo katika kufanya maisha ya kumpendeza Bwana, Musa alitoa mtazamo unaofaa wa akili: "Nimekuwekea mbele yako uzima na mauti, baraka na laana, basi chagua uzima ili uwe hai, wewe na uzao wako, kwa kumpenda Bwana, Mungu wako, kwa kuitii sauti yake, na kwa kushikamana naye. Kuabudu ni kuishi; vinginevyo ni kufa.

Moyo wa Mwanadamu.

Kisha Mungu akasema, Na tumfanye mtu kwa mfano wetu, kwa sura yetu, wakatawale dunia yote, Mungu akaumba mtu kwa mfano wake mwenyewe. Bwana Mungu akamfanya mtu kwa mavumbi ya ardhi, akampulizia puani pumzi ya uhai, mtu akawa kiumbe hai mwenye nafsi ya milele.

Kwa hiyo, uumbaji wa Mungu unaoitwa mwanadamu ukawa kiumbe hai, kiumbe chenye hisia, tamaa, hisia, akili, na nafsi na uwezo wa kutawala, kuwa na mamlaka, na kufanya maamuzi.

Alipoulizwa na Mafarisayo kuhusu amri kuu kuu zaidi Yesu alijibu hivi: "Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote na kwa roho yako yote, kwa akili zako zote, na kwa nguvu zako zote. Hii ndiyo amri kuu na ya kwanza. Na ya pili inafanana nayo, Mpende jirani yako kama nafsi yako. Torati yote na Manabii hutegemea amri hizi mbili".

Paulo aliporejelea kuhubiri alisema "Lakini si wote walioitii Injili. Kwa maana Isaya asema, Bwana, ni nani aliyesadiki habari tuliyohubiri? Basi imani chanzo chake ni kusikia, na kusikia huja kwa neno la Mungu. Lakini nasema, Je! Naam, sauti yao imeenea duniani mwote, Na maneno yao hata miisho ya ulimwengu."

Kwa maana moja kusikia kunaweza kujumuisha kusoma, kwa kuwa habari hupitishwa kutoka kwa mwandishi kwenda kwa msomaji, sawa na kama inavyosemwa. Kwa hivyo, kusikia ni pamoja na kupokea habari iwe kwa sauti au kwa kuona. Lakini imani inahusisha zaidi ya kusikia au kusoma kama inavyoonekana hapo juu. Kwa hiyo, kuamini imani, na kusikia, kunahitaji zaidi ya kupata elimu na ufahamu. Kwa hakika, ili kuzalisha imani ya kuamini jambo fulani lazima litokee katika moyo wa mtu (si pampu ya damu halisi) ambayo husababisha aina fulani ya hatua. "Naam, watu wa mataifa wasio na sheria wafanyapo kwa asili mambo yanayotakwa na sheria, labda haki, rehema, unyenyekevu, na uaminifu, wao ni sheria kwao wenyewe, wajapokuwa hawana sheria, kwa maana wanaonyesha ya kuwa matakwa ya sheria yameandikwa mioyoni mwao, dhamiri zao nazo zikiwashuhudia, na mawazo yao sasa yakiwashitaki, na sasa yanawatetea.

Kwa hivyo, moyo wa mwanadamu ni nini? Je, ni akili yake, akili, mchakato wa mawazo, makao ya hisia, utu wa ndani, dhamiri, nafsi, ubongo wa binadamu, kichakataji cha kati cha mwanadamu na hifadhi yake kubwa ya ndani ikiwezekana kufanana na kompyuta)?

Kutoka kwa Kamusi Mpya ya Biblia, mtu atapata maelezo na ufafanuzi ufuatao wa "moyo."

a. Kimwili au kimfano mara 29.

b. Utu, maisha ya ndani, au tabiakwa ujumla mara 257.

c. Hali ya kihisia ya fahamu, mara 166, ulevi, furaha, huzuni, wasiwasi, ujasiri, hofu, na upendo.

d. Shughuli za kiakili Mara 204, umakini, tafakari, kumbukumbu, ufahamu, ustadi wa kiufundi.

e. Hiari au kusudi mara 195, hii ikiwa ni mojawapo ya matumizi bainifu zaidi ya istilahi. Imechukuliwa kutoka kwa H. Wheeler Robinson.

Katika Agano Jipya, moyo hufanya hivyo sio kabisa kupoteza kumbukumbu yake ya kimwili, kwa kuwa imefanywa kwa 'mwili', lakini ni makao ya mapenzi, ya akili, na ya hisia. Hii ina maana kwamba moyo huja neno la karibu zaidi la Agano Jipya kumaanisha jumla ya mtu mzima.

"Waebrania walifikiri katika suala la uzoefu wa kibinafsi badala ya lengo, uchunguzi wa kisayansi, na kwa hivyo waliepuka kosa la kisasa la kuzidisha idara. Ilikuwa kimsingi mtu mzima, pamoja na sifa zake zote, za kimwili, kiakili na kisaikolojia ambazo Waebrania walifikiri na kuzungumza juu yake, na moyo ulifikiriwa kuwa kitovu kinachotawala kwa haya yote. Ni moyo ambao humfanya mtu, au mnyama, jinsi alivyo, na kutawala matendo yake yote. Tabia, utu, mapenzi na akili ni maneno ya kisasa ambayo yote yanaakisi kitu cha maana ya 'moyo' katika matumizi yake ya kibiblia.

"BWANA aujua moyo wa kila mtu, wala hadanganyiki kwa sura ya nje, bali maombi yenye kustahili ni ili auchunguze, na kuujua moyo, na kuusafisha. Ni lazima 'moyo mpya' liwe lengo la waovu, na hilo litamaanisha kwamba sheria ya Mungu inapaswa kuwa si ya nje tu bali 'imeandikwa katika moyo' na kuufanya kuwa safi.

"Kwa hiyo ni lazima moyo, chemichemi ya tamaa zote, ulindwe, na mwalimu hukusudiakuushinda moyo wa mwanafunzi wake kwa njia sahihi.

"Wenye moyo safi ndio watakaomwona Mungu, na ni kwa kukaa kwake Kristo ndani ya moyo kwa imani ndipo watakatifu wanaweza kufahamu upendo wa Mungu.

Ubongo wa mwanadamu ndio kituo cha udhibiti wa shughuli zote za mwanadamu. Kazi zake zote zikikusanywa pamoja huunda mtu mzima, mtu,

- a. Sehemu halisi inayochakata data na taarifa zote zinazohusiana na utendakazi muhimu wa mwili.
- b. Sehemu ya akili inaonekana kuwa ile sehemu ya ubongo inayopokea ukweli na taarifa nyingine za nje kwa ajili ya kuchakata, kuchanganua, kupanga, kulinganisha, kuhifadhi, na kurejesha zinazohitajika kwa ajili ya kufanya maamuzi na inaweza kujulikana kama sehemu ya kiakili.
- c. Sehemu ya kihisia na kiroho mara nyingi hujulikana kama moyo, mtu wa ndani, au kiti cha hisia. Ni hapa ambapo mtu hupata upendo, chuki, hofu, ujasiri, uaminifu, uadilifu, dhamiri, tabia na hisia. Ikumbukwe kwamba dhamiri ya mtu inaweza kuzoezwa kukubali viwango mbalimbali vya maadili, tabia ya mtu inaweza kuwa nzuri au mbaya na hisia za mtu zinaweza kutegemea maoni au imani badala ya ujuzi na ukweli.

Hitimisho.

Moyo Ni ile sehemu ya mwanadamu iliyoumbwa kwa mfano wa Mungu na si lazima iwe yote ya kimwili. Mwanadamu anaweza kuuzoeza moyo wake kwa mema au mabaya. Ni katika moyo wa mtu kwamba mwanadamu anapaswa kuabudu.

Ufalme wa Mungu hauji kwa kuuchunguza kwa uangalifu, wala watu hawatasema, ‘Huu hapa,’ au ‘huo kule,’ kwa sababu ufalme wa Mungu umo ndani yenu.”

Ibada ya mwanadamu lazima iwe ya kweli na halisi; katika roho na kweli na kwa hisia na hisia. Shughuli yoyote inayofanywa tu “kutii” amri au “kutimiza” hitaji fulani linalofikiriwa au kwa hisia ya wajibu inaonekana kuwa ni desturi ya kitamaduni katika kujaribu kupata wokovu wa mtu.

Uhakiki wa Agano Jipya.

Kuna vifungu vingi vya Agano Jipya ambavyo vinarejelea moja kwa moja kipengele fulani cha ibada. Haya yatazingatiwa mwanzoni kwa madhumuni ya kubainisha vipengele au sifa ambazo lazima zifafanue ibada. Nyingi za sifa hizi zitakuwa za asili chanya, lakini baadhi zitatokana na ukosoaji hasi wa matukio mbalimbali.

Vipengele vya Ibada ya Agano Jipya.

Kama mfano, tuligundua kwamba huduma kwa kitu fulani au kwa mtu binafsi ilijumuisha ibada kutoka kwa mtazamo wa Agano la Kale, iwe kwa sanamu au kwa Bwana. Sifa hii pia inabebwa katika mafundisho ya Agano Jipya. Kristo aliweka msisitizo mkubwa juu ya huduma iliyoelekezwa ipasavyo kama katika kumkemea Shetani, Kristo alinukuu Kumbukumbu la Torati 6 mstari wa 13 "Utamwabudu Bwana, Mungu wako, na kumtumikia yeye peke yake." Paulo anasema usibaki nyuma katika bidii, bidii katika roho, ukimtumikia Bwana. Utumishi unajumuisha ibada lakini sio pekee. Zaidi ya hayo, huduma yetu inaweza kuelekezwa vibaya na, kwa hivyo, isimpendeze Bwana.

Iwapo huduma itaelekezwa ipasavyo, basi utiifu kwa amri maalum na za kawaida lazima iwe msingi sana katika ibada. Kristo alipitia mambo yafuatayo: “Ingawa alikuwa Mwana, alijifunza kutii kutokana na mateso aliyoteseka”. Katika Wakolosai 1 mstari wa 10 Paulo anazungumza kuhusu haja ya "kumpendeza katika mambo yote." Unyenyekevu ulioonyeshwa unaonyeshwa na mwamini mpya ambaye amehukumiwa na ambaye anahisi hitaji la heshima na kicho.

Hata hivyo, Kristo alianzisha msisitizo mpya wa kuabudu katika hotuba yake kwa mwanamke Msamaria. Alipinga mapokeo kwa kutangaza kwamba si Mlima Gerizimu unaodaiwa na Wasamaria wala Yerusalemu ambako Wayahudi walikusanyika si mahali palipopendelewa zaidi pa ibada. Badala yake ni wakati “Sasa upo, ambapo waabuduo halisi watamwabudu Baba katika Roho na kweli; Ni lazima tuelewe kinachomaanishwa hapa ili kuwa na ibada yenye ufanisi. Bila shaka, mkazo ni mahali pa ibada badala ya kiroho. Ibada ya kweli ni ya kweli, ya uaminifu, yenye unyofu inayopatana na kile kinachotakikana au kinachopendeza. Ibada ya kiroho inahusisha moyo na nafsi, ile sehemu ya ndani ya mwanadamu iliyofanywa kwa mfano wa Mungu. Dhana hii

inawakilisha mabadiliko makubwa katika sera; Paulo alifundisha Kanisa la Kolosai kwamba Kristo aligongomelea Sheria ya Kale kwenye Msalaba na hivyo kuitimiza.

Rejea nyingine pamoja na mstari huu ni Wafilipi 3 mstari wa 3. Paulo anasema kwamba Wakristo huabudu katika Roho wa Mungu na utukufu katika Kristo Yesu bila kuweka tumaini katika mapokeo ya wanadamu.

Sasa Wakristo wanaweza kupima kama wanaongozwa na Roho wa Bwana kwa kulinganisha tabia zao na tabia zinazotamanika zinazotambuliwa na Maandiko. Paulo anaorodhesha safu nzima ya sifa za Kiroho katika barua zake kwa makanisa ya Rumi, Galatia, Efeso, na Kolosai. Vifungu hivi vinaenda mbali zaidi kwa kuwa vinawasilisha tofauti kati ya sifa za asili ya chini ya mwanadamu na zile za mtu wa kiroho. Ya kwanza yanatokana na tamaa ya mwanadamu; hizo za mwisho zinatokana na tamaa ya kutembea na Mungu. Fumbo lililoletwa na Paulo katika barua ya Wagalatia linaonyesha mzozo wa ndani ndani ya mwanadamu. Paulo mwenyewe alipata mzozo huu wa ndani.

Tabia ya Kikristo inaelezewa na upendo, furaha, amani, saburi, uthabiti, uvumilivu, ustahimilivu, utu wema, fadhili, uaminifu, upole na kiasi. Haya yote huruhusu mtu kuabudu katika Roho kwa sababu yanamheshimu Bwana wetu. Wakristo wanapaswa kumwiga Mungu, kuwa na tabia ya kusamehe, moyo mwororo, kusema maneno ya kujenga, na kuwa na nidhamu binafsi. Warumi 12 mstari wa 1 kwa maelezo ya mwisho: "itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu, ndiyo ibada yenu yenye maana."

Paulo alikuwa anazungumza juu ya tabia ya kiroho, roho ya ibada, kinyume na tabia ya kidunia. Yaani, wengi wa watu waliwasilisha kawaida ambayo haikuwa nzuri machoni pa Bwana. Wakristo wanapaswa kuwa na kanuni tofauti. Wanapaswa kutengwa katika roho ya kumwabudu Bwana ambayo ni endelevu na inayojumuisha sifa za heshima, utumwa, utii, heshima, heshima, unyenyekevu, n.k. Wanapaswa kujazwa na roho, kuendesha maisha yao kwa hali ya juu, wakiwasiliana kwa "kusemezana kwa zaburi na nyimbo za rohoni, na kumwimbia Bwana nyimbo za rohoni; siku zote mkimshukuru Mungu Baba siku zote kwa mambo yote, katika jina la Bwana wetu Yesu Kristo; na kunyenyekeana katika kicho cha Kristo."

Vifungu viwili muhimu vifuatavyo vinakuza mada hii;

- a. "ili mwenende katika namna impasayo Bwana, na kumpendeza yeye katika mambo yote; mkizaa matunda katika kila kazi njema, na kuzidi katika maarifa ya Mungu."
- b. "Neno la Kristo na likae kwa wingi ndani yenu katika hekima yote, mkifundishana na kuonyana kwa zaburi, na nyimbo, na tenzi za rohoni; huku mkimwimbia Mungu kwa shukrani mioyoni mwenu. Na kila mfanyalo, kwa neno au kwa tendo, fanyeni yote katika jina la Bwana Yesu, mkimshukuru Mungu Baba kwa yeye".

Jambo kuu hapa ni kwamba tunapaswa kuwa na Mungu kutawazwa katika mioyo yetu; tunapaswa kusitawisha sifa za utu zinazotamanika kama inavyoonyeshwa na maandiko. Chini ya

hali hizi, mazingira ya ibada yapo. Heshima, heshima, utii na upendo vitakubaliwa kwa uwazi na kwa uwazi.

Ibada Nyingine.

Jaribio lilifanywa ili kutambua kwa usahihi vipengele vya ibada ambavyo vinalenga umakini kwa Bwana wetu. Ibada hii imerejelewa kuwa ya kweli na ya kweli, inayojumuisha vipengele vinavyohitajika vilivyojumuishwa katika Maandiko Matakatifu. Hata hivyo, maandiko yanazungumza juu ya ubatili, ujinga, shetani na mwelekeo wa sanamu, watu wenye mwelekeo, malaika na esthetic, au asili, ibada. Miundo yao inazingatiwa na maandiko kuwa na sifa za ibada. Matukio hayo ya ibada kwa ujumla yanasemwa vibaya na yanapinga ibada ya kweli. Mifano ifuatayo inatolewa kwa kuzingatia.

Ibada ya ujinga.

Hotuba ya Kristo pamoja na mwanamke Msamaria ilifafanua tu sehemu ya kiroho ya ibada ya kweli bali pia suala la ibada ya kutojua. Katika Yohana 4 mstari wa 27 Yesu alimwambia mwanamke kwamba taifa la Samaria liliabudu bila kujua. Wokovu ulitoka kwa Wayahudi, lakini mataifa hayo mawili yaliepuka kujamiiana kwa taifa kwa sehemu kwa sababu ya mambo ya kikabila.

Ibada tupu ya Wasamaria inavyotambulishwa na "Basi wasamaria hawa walipokuwa wakimcha Bwana, walitumikia pia sanamu zao (zilizowekwa kwenye nyumba za milimani); watoto wao vivyo hivyo na wajukuu zao, kama baba zao walivyofanya [mapokeo], ndivyo wanavyofanya leo." Kinachoshangaza ni kwamba walimcha Bwana lakini waliabudu sanamu zao. Angalau masomo mawili yanahusika hapa. Kwanza, tunapaswa kuchunguza kwa kweli mapokeo yanayotolewa na kila kizazi. Katika kisa kilicho hapo juu, ibada ya ujinga na ya uwongo ilikuzwa kwa vizazi na vizazi. Pili, Wasamaria, kama kabila la watu, hawakukubalika kwa Wayahudi. Mazingira haya ya mvutano wa rangi na vizuizi labda yaliwazuia Wasamaria kuwa na ibada inayokubalika. Tunahitaji kuwa macho dhidi ya kiburi cha rangi, urithi, hadhi ya kijamii, na mila.

Katika kuzungumza na watu wa Athene Paulo alitambua utamaduni wao wa kidini. Lakini pia alikubali ibada yao ya kutojua kwa Mungu asiyejulikana." Paulo anatofautisha kati ya muundo wao wa ibada yaani, kuhusisha sanamu, mahekalu, sanamu, sanaa, fedha, mawe, n.k., na ibada ya kweli. Anaunga mkono maneno ya Musa, Daudi, Sulemani, na wengine "kwamba wamtafute Mungu, wakipapasa-papasa na kumwona, ijapokuwa hawi mbali na kila mmoja wetu; kwa maana ndani yake yeye tunaishi, tunakwenda, na kuwako." Ibada yao haikuwa na ujuzi kwa sababu ya jinsi walivyojaribu kuwasiliana na kumfikia Bwana. Lakini walikuwa na namna ya ibada kwa sababu matendo yao yalikusisha utumishi, vipawa, na kupanga upya. Ibada inaweza kuwa uhusiano wenye kuendelea pamoja na Mungu.

Ibada za watu inawezekana kabisa zilikuwepo katika Kanisa la Korintho. Katika Wakorintho wa Kwanza 1 mstari wa 12 Paulo anajadili migawanyiko ya kutaniko kwa mistari ya haiba; "Kila mmoja wenu anasema, 'Mimi ni wa Paulo' na 'Mimi ni wa Apolo' na 'Mimi wa Kefa' na 'Mimi wa Kristo'. Migawanyiko hii inaweza kuwa matokeo ya kutaniko lililoundwa na vikundi vya kikabila. Huduma ya Paulo ilikuwa hasa kwa Mataifa, Apolo labda kwa Wagiriki, na Petro kwa Wayahudi. Hatari hapa ilikuwa kwamba tahadhari na heshima ya mtu binafsi ilikuwa Kristo pekee.

mgawanyiko ulizuia kuwepo kwa mazingira yanayofaa kwa ibada ya kweli. Somo kwetu ni hili: imani yetu inapaswa kutegemea Kristo na si juu ya utu mkuu wa Kikristo.

Ibada ya Malaika

Paulo anataja ibada ya malaika katika Wakolosai 2 Mstari wa 8 pia unapendekeza hali za ibada zinazotawaliwa na asili, na mapokeo, na falsafa za wanadamu, n.k. Kumbuka kwamba Kolosai ilifunuliwa kwa ushawishi wa Wayahudi, Wagiriki, na akili nyinginezo.

Ibada ya Batili.

Kristo aliwakemea Mafarisayo na Waandishi waliobatilisha neno la Mungu kwa ajili ya mapokeo. Jibu lake lilikuwa: "Watu hawa huniheshimu kwa midomo, lakini mioyo yao iko mbali nami. Lakini waniabudu bure, wakifundisha mafundisho yaliyo maagizo ya wanadamu." Kristo aliwaweka watu hawa kuwa wanafiki. Ibada isiyo na maana inaweza kutokea kwa kujihusisha na matambiko ya kimapokeo bila kufahamu nia ya mtu; inaweza kutokea chini ya hali ya kupitia mienendo fulani bila kuhusika kwa moyo wa haki.

Kuabudu bure pia kunaonekana katika barua ya Paulo kwa kanisa la Galatia (sura ya 3). Wakristo hao walipokea roho kupitia kusikia kwa imani, lakini walirudia Sheria na kujaribu kuhesabiwa haki kwa matendo ya Sheria. Ibada hii ya bure ilikuwa ni matokeo ya imani isiyotosheleza; walishindwa kuendelea kukua katika Kristo.

Ibada ya Shetani na Sanamu inatajwa na Yohana katika Ufunuo 9 mstari wa 20. "Lakini wanadamu waliosalia, ambao hawakuuawa kwa mapigo hayo, hawakuzitubia kazi za mikono yao, wasiabudu mashetani, na sanamu za dhahabu, za fedha, za shaba, za mawe, na za miti, zisizoweza kuona, kusikia wala kutembea.